

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1929.

Andra kammaren.

Nr 3.

Tisdagen den 15 januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Herr talmannen meddelade, att i anledning av den mellan Hennes Kungl. Höghet Prinsessan Märtha Sofia Lovisa Dagmar Thyra av Sverige och Hans Kungl. Höghet Kronprinsen Olav av Norge ingångna förlovningen från norska stortinget ingått ett telegram, som nu upplästes, så lydande:

Stortinget önsker överfor Sveriges riksdag aa gi uttryk for sin glæde over den forbindelse som er ingaatt mellem de to landes kongehus og uttale sin forvissning om at den vil knytte de to folk endnu nærmere sammen i venskap og sympati.

C. J. Hambro,

Stortingets president.

Ordet lämnades härefter till herr **förste vice talmannen**, som yttrade: Herr talman! Med anledning av det nu upplästa telegrammet tillåter jag mig föreslå, att kammaren behagade uppdraga åt talmannen att å kammarens vägnar besvara detta telegram och, under förutsättning, att första kammaren fattar ett liknande beslut, underteckna ett kamrarnas gemensamma svarstelegram.

Denna hemställan bifölls.

§ 2.

Upplästes följande till kammaren inkomna protokoll:

Protokoll hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 12 januari 1929.

Till justitiedepartementet hade från länsstyrelsen i Västmanlands län insänts en den 11 januari 1929 dagtecknad riksdagsmannafullmakt av innehåll att, sedan riksdagsmannen L. L. Lorichs i Bernshammar blivit utsedd till ledamot av riksdagens andra kammare för Västmanlands läns valkrets för en tid av fyra år, räknade från och med den 1 januari 1929, men denna plats blivit ledig, vid förättning enligt 87 § av lagen om val till riksdagen landstingsmannen Rikard Olsson, Österbo, Runhällen, blivit utsedd att inträda såsom ledamot av nämnda kammare för tiden till den 1 januari 1933.

Vid den granskning av fullmakten, som företogs inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakten icke någon anmärkning.

Protokoll över vad sålunda förekommit skulle jämte den granskade fullmakten överlämnas till kammaren.

I ämbetet:

Erik M. Kellberg.

Jämte det protokollet lades till handlingarna, förklarade kammaren herr Olsson i Österbo behörig till riksdagsmannakallets utövande.

Herr talmannen meddelade, att herr Olsson i Österbo denna dag intagit sin plats i kammaren.

§ 3.

I enlighet med därom den 11 i denna månad fattat beslut skulle nu företagas val av ledamöter i de ständiga utskotten; och anställdes först val av ledamöter i konstitutionsutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 128 med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» samt 88 med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen».

De med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Magnusson* i Tumhult,
 » andra » » *Gustafson* i Kasenberg,
 » tredje » » *Jansson* i Edsbäcken,
 » fjärde » » *Persson* i Trången,
 » femte » » *Pehrsson* i Göteborg och
 » sjätte » » *Forssell*.

De med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Sävström*,
 » andra » » *Engberg*,
 » tredje » » *Borg* och
 » fjärde » » *Hallén*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Magnusson* i Tumhult,
 » *Sävström*,
 » *Gustafson* i Kasenberg,
 » *Engberg*,
 » *Jansson* i Edsbäcken,
 » *Persson* i Trången,
 » *Borg*,
 » *Pehrsson* i Göteborg,
 » *Hallén* och
 » *Forssell*.

§ 4.

Härefter företogs val av ledamöter i statsutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 124 med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» samt 89 med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen».

Av de med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» utmärkta valsedlarna upptogo 122 valsedlar

såsom första namn herr *Wiklund* i Brattfors,
 » andra » » andre vice talmannen *Nilsson*,
 » tredje » » *Bengtsson* i Norup.
 » fjärde » » *Olsson* i Kullenbergstorp,
 » femte » » *Olsson* i Blädinge
 » sjätte » » *Holmgren* och
 » sjunde » » *Olofsson* i Digernäs.

De med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Anderson* i Råstock,
 » andra » » *Jansson* i Falun,
 » tredje » » *Carlsson-Frosterud*,
 » fjärde » » *Törnkvist* i Karlskrona och
 » femte » » *Wigforss*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Wiklund* i Brattfors,
 » *Anderson* i Råstock,
 » andre vice talmannen *Nilsson*,
 » *Jansson* i Falun,
 » *Bengtsson* i Norup,
 » *Olsson* i Kullenbergstorp,
 » *Carlsson-Frosterud*,
 » *Olsson* i Blädinge,
 » *Törnkvist* i Karlskrona,
 » *Holmgren*,
 » *Wigforss* och
 » *Olofsson* i Digernäs.

§ 5.

Vidare företogs val av ledamöter i bevillningsutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 126 med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» samt 89 med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen».

De med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Jönsson* i Boa,
 » andra » » *Bengtsson* i Kullen
 » tredje » » *Hamrin*,
 » fjärde » » *Olsson* i Golvvasta,
 » femte » » *Nylander* och
 » sjätte » » *Nilsson* i Hörby.

De med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Johansson* i Arkösund,
 » andra » » *Lövgren*,
 » tredje » » *Björklund* och
 » fjärde » » *Olsson* i Gävle.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

- herr *Jönsson* i Boa,
 » *Johansson* i Arkösund,
 » *Bengtsson* i Kullen,
 » *Lövgren*,
 » *Hamrin*,
 » *Olsson* i Golvvasta,
 » *Björklund*,
 » *Nylander*,
 » *Olsson* i Gävle och
 » *Nilsson* i Hörby.

§ 6.

Vid nu anställt val av ledamöter i bankoutskottet avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 129 med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» samt 89 med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen».

De med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

- såsom första namn herr *Winkler*,
 » andra » » *Henrikson*,
 » tredje » » *Wikström*,
 » fjärde » » *Ryberg* och
 » femte » » *Svensson* i Betingetorp.

De med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

- såsom första namn herr *Borggren*,
 » andra » » *Bäcklund* och
 » tredje » » *Lovén*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

- herr *Winkler*,
 » *Borggren*,
 » *Henrikson*,
 » *Bäcklund*,
 » *Wikström*,
 » *Ryberg*,
 » *Lovén* och
 » *Svensson* i Betingetorp.

§ 7.

Företogs val av ledamöter i första lagutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 128 med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» samt 89 med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen».

De med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» utmärkta valsedlarna upp-
togo samtliga

såsom första namn herr *Nilsson* i Antnäs,
» andra » » *Björkman*,
» tredje » » *Olsson* i Ramsta,
» fjärde » » *Johansson* i Brånalt och
» femte » » *Christenson*.

De med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsed-
larna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Lindqvist* i Halmstad,
» andra » » *Lindley* och
» tredje » » *Hedlund* i Östersund.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas val-
sedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna till-
föll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Nilsson* i Antnäs,
» *Lindqvist* i Halmstad,
» *Björkman*,
» *Lindley*,
» *Olsson* i Ramsta,
» *Johansson* i Brånalt,
» *Hedlund* i Östersund och
» *Christenson*.

§ 8.

Vidare företogs val av ledamöter i andra lagutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 126 med partibe-
teckningen »Utskottsvalen 1929» samt 89 med partibeteckningen »Socialdemo-
kratiska gruppen».

De med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» utmärkta valsedlarna upp-
togo samtliga

såsom första namn herr *Magnusson* i Skövde,
» andra » » *Ros*,
» tredje » » *Ödström*,
» fjärde » » *Johanson* i Hallagården och
» femte » » *Jeppsson*.

De med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsed-
larna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Magnusson* i Kalmar,
» andra » » *Hage* och
» tredje » » *Johanson* i Stockholm.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas val-
sedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna till-
föll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Magnusson* i Skövde,
» *Magnusson* i Kalmar,
» *Ros*,

herr *Hage*,
 » *Ödström*,
 » *Johanson* i Hallagården,
 » *Johanson* i Stockholm och
 » *Jeppsson*.

§ 9.

Slutligen anställdes val av ledamöter i jordbruksutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 128 med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» samt 89 med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen».

De med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Pettersson* i Bjälbo,
 » andra » » *Hedlund* i Häste,
 » tredje » » *Carlström*,
 » fjärde » » *Andersson* i Grimbo och
 » femte » » *Svensson* i Grönvik.

De med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Johansson* i Uppmälby,
 » andra » » *Sköld* och
 » tredje » » *Uddenberg*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Pettersson* i Bjälbo,
 » *Johansson* i Uppmälby,
 » *Hedlund* i Häste,
 » *Sköld*,
 » *Carlström*,
 » *Andersson* i Grimbo,
 » *Uddenberg* och
 » *Svensson* i Grönvik.

§ 10.

Enligt därom av kammaren den 11 i denna månad fattat beslut företogs vidare val av ledamöter i utrikesnämnden.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 127 med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» samt 90 med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen».

De med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Magnusson* i Tumhult.
 » andra » » andre vice talmannen *Nilsson*,
 » tredje » » *Ekman*,
 » fjärde » » *Olsson* i Kullenbergstorp och
 » femte » » *Lithander*.

De med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Hansson* i Stockholm,
 » andra » » *Larsson* i Västerås och
 » tredje » » *Engberg*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Magnusson* i Tumhult,
 » *Hansson* i Stockholm,
 » andre vice talmannen *Nilsson*,
 » *Larsson* i Västerås,
 » *Ekman*,
 » *Olsson* i Kullenbergstorp,
 » *Engberg* och
 » *Lithander*.

På hemställan av herr talmannen beslöt kammaren, att underrättelse om detta val skulle genom utdrag av protokollet meddelas riksdagens kanslideputerade med anmodan till dem att låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till skrivelse till Konungen med anmälan om det verkställda valet.

§ 11.

Justerades protokollsutdrag angående de i paragraferna 3—10 här ovan omförmälda valen.

§ 12.

Föredrogos var för sig och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner:

nr 2, med förslag till lag om ändrad lydelse av 23 § i lagen den 22 juni 1928 (nr 302) om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus;

nr 3, med förslag till lag om befrielse i visst fall för befälhavare eller förare å luftfartyg, hörande till krigsmakten, från skyldighet att gälda skadestånd;

nr 4, med förslag till lag om begränsning eller avlösning av avstyckat områdes ansvar för inteckning i stamfastigheten m. m.;

nr 5, med förslag till lag om kronans förmånsrätt för avdikningslån m. m.;
 och

nr 6, med förslag till lag om ändrad lydelse av 30 kap. 21 § i rättegångsbalken.

§ 13.

Kungl. Maj:ts å rikssalen upplästa berättelse om vad i rikets styrelse sedan sista lagtima riksdags sammanträde sig tilldragit, som nu föredrogos, lades till handlingarna.

§ 14.

Härefter föredrogos var efter annan de på kammarens bord liggande motionerna; och hänvisades därvid

till jordbruksutskottet motionen nr 1 av herr *Magnusson* i Kalmar;

till bankoutskottet motionen nr 2 av herr *Hamrin m. fl.*;

till statsutskottet motionen nr 3 av herr *Hamrin m. fl.*; samt till bankutskottet motionerna: nr 4 av herr *Lovén*; och nr 5 och 6 av herr *Holmgren*.

§ 15.

Föredrogs och remitterades till statsutskottet riksdagens revisorers berättelse om den år 1928 av dem verkställda granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning.

§ 16.

Härpå föredrogs och överlämnades till bankutskottet riksdagens år 1928 församlade revisorers berättelse angående riksbanken.

§ 17.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott justitieombudsmannens till innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse.

Tryckfrihetskommitténs berättelse lades till handlingarna.

§ 18.

Vidare föredrogs och remitterades till behandling av lagutskott militieombudsmannens till innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse.

§ 19.

Ordet lämnades härefter till herr **förste vice talmannen**, som yttrade: Herr talman! Jag hemställer, att kammaren måtte besluta, att Kungl. Maj:ts proposition, nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov, samt Kungl. Maj:ts proposition nr 7, angående åtgärder för den inhemska sockerbetsodlingens uppehållande, måtte uppföras sist bland två gånger bordlagda ärenden på föredragningslistan för morgondagens plenum.

Denna hemställan bifölls.

§ 20.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herrar *Sandberg* och *Näslund*, nr 7, om anslag till byggande av landsvägar, vanliga bygdevägar och broar;

herr *Sandberg m. fl.*, nr 8, om anslag till byggande av enskilda utfartsvägar i vissa landsdelar;

herr *Bergström* i *Bäckland m. fl.*, nr 9, om höjning av det utav Kungl. Maj:t äskade anslaget till byggande av enskilda utfartsvägar i vissa landsdelar;

herr *Bergström* i *Bäckland*, nr 10, om anslag till byggande av enkla bygdevägar;

herrar *Hammarlund* och *Johanson* i *Hallagården*, nr 11, med förslag att ordinarie förslagsanslaget till bidrag till vägunderhållet på landet måtte helt utgå av skattemedel i vanlig ordning;

herr *Törnkvist* i Karlskrona:

nr 12, om årliga understöd åt vissa änkor efter daglönare vid Karlskrona varv; och

nr 13, om pensioner åt vissa f. d. mästare och arbetare vid Karlskrona kustartilleriregementes numera nedlagda beklädnadsverkstäder;

herr *Hansson* i Trollhättan, nr 14, om årligt understöd eller pension åt arbetaren Karl Petter Nilsson i Trollhättan;

herr *Höglund* i Göteborg, nr 15, om årliga understöd åt vissa änkor efter arbetare vid statens järnvägars verkstäder i Göteborg;

herr *Blomquist*, nr 16, om årliga understöd åt ankorna efter två extra vagn- och stallkarlar vid statens järnvägar; samt

herrar *Andersson* i Rasjön och *Olsson* i Mora, nr 17, om anslag till räntefria lån åt jordbrukare för inköp av vårutsäde innevarande år.

Nämnda motioner bordlades.

§ 21.

Till bordläggning anmäldes riksdagens år 1928 församlade revisorers berättelse om granskningen av riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning.

§ 22.

Justerades protokollsutdrag.

§ 23.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Johanson* i Hallagården under 4 dagar från och med den 16 innevarande januari.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 2.25 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Onsdagen den 16 januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Herr **talmannen** öppnade sammanträdet med följande ord: I dag har ingått meddelande, att riksbankschefen Victor Moll avlidit. Moll var en av riksdagens främste förtroendemän, som på ett synnerligen plikttroget och samvetsgrant sätt fullgjorde sitt uppdrag. För honom voro en sund valutapolitik och en stark och oberoende ställning för riksbanken riktlinjerna för verksamheten. Särskilt voro för honom de svåra krisåren påfrestande; och det är mycket hans förtjänst, att vårt lands ekonomiska förhållanden icke lidit mer skada än som skett genom kristidens påfrestning. Kammaren bevarar hans gärning i tacksam hägkomst.

Detta yttrande åhördes av kammarens ledamöter stående.

§ 2.

Justerades protokollet för den 10 innevarande januari.

§ 3.

I enlighet med därom den 11 innevarande månad fattat beslut skulle nu företagas val av suppleanter i de ständiga utskotten; och anställdes först val av suppleanter i konstitutionsutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 124 med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» och 88 med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen».

De med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr	<i>Laurén,</i>
» andra »	» <i>Lindmark,</i>
» tredje »	» <i>Olsson i Mora,</i>
» fjärde »	» <i>Petersson i Broaryd,</i>
» femte »	» <i>Holmström,</i>
» sjätte »	» <i>Alströmer,</i>
» sjunde »	» <i>Lundén och</i>
» åttonde »	» <i>Björck i Kristianstad.</i>

De med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr	<i>Andersson i Igelboda,</i>
» andra »	» <i>Karlsson i Vadstena,</i>
» tredje »	» <i>Fast,</i>
» fjärde »	» <i>Norling,</i>
» femte »	» <i>Brännberg och</i>
» sjätte »	» <i>Västberg.</i>

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de olika gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Laurén*,
 » *Andersson* i Igelboda,
 » *Lindmark*,
 » *Karlsson* i Vadstena,
 » *Olsson* i Mora,
 » *Petersson* i Broaryd,
 » *Fast*,
 » *Holmström*,
 » *Norling*,
 » *Alströmer*,
 » *Lundén*,
 » *Brännberg*,
 » *Björck* i Kristianstad och
 » *Västberg*.

§ 4.

Härefter företogs val av suppleanter i statsutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 127 med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» och 88 med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen».

De med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Persson* i Fritorp,
 » andra » » *Järte*,
 » tredje » » *Danielsson*,
 » fjärde » » *Strindlund*,
 » femte » » *Anderson* i Storegården,
 » sjätte » » *Persson* i Falla,
 » sjunde » » *Jönsson* i Revinge,
 » åttonde » » *Sandwall* och
 » nionde » » *Andersson* i Ovanmyra.

De med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Nilsson* i Örebro,
 » andra » » *Eriksson* i Stockholm,
 » tredje » » *Andersson* i Höö,
 » fjärde » » *Jonsson* i Eskilstuna,
 » femte » » *Ward*,
 » sjätte » » *Norsell* och
 » sjunde » » *Högström*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de olika gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Persson* i Fritorp,
 » *Nilsson* i Örebro,
 » *Järte*,

herr *Eriksson* i Stockholm,
 » *Danielsson*,
 » *Strindlund*,
 » *Andersson* i Höör,
 » *Anderson* i Storegården,
 » *Jonsson* i Eskilstuna,
 » *Persson* i Falla,
 » *Jönsson* i Revinge,
 » *Ward*,
 » *Sandwall*,
 » *Norsell*,
 » *Andersson* i Ovanmyra och
 » *Högström*.

Det skulle här anmärkas, att i avseende å 16:e platsen jämförelsetalen utgjorde för »Utskottsvalen 1929» $12^{7/10}$ och för »Socialdemokratiska gruppen» $12^{4/7}$, men att, då partigruppen »Utskottsvalen 1929» redan fått sig tilldelad plats så många gånger, som motsvarade antalet namn å gruppens valsedlar eller nio, sistnämnda partigrupp enligt bestämmelserna i 3 § mom. 1 av stadgan om val till riksdagens utskott blev från vidare jämförelse utesluten.

§ 5.

Vidare företogs val av suppleanter i bevillningsutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 126 med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» och 88 med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen».

De med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Lithander*,
 » andra » » *Johansson* i Krogstorp,
 » tredje » » *Björnberg*,
 » fjärde » » *Heiding*,
 » femte » » *Anderson* i Linköping,
 » sjätte » » *Larson* i Tönnersa,
 » sjunde » » *Ander* och
 » åttonde » » *Svedberg*.

De med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Ericson* i Boxholm,
 » andra » » *Andersson* i Katrineholm,
 » tredje » » *Werner*,
 » fjärde » » *Eklund*,
 » femte » » *Blomquist* och
 » sjätte » » *Bergström* i Hälsingborg.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de olika gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Lithander*,
 » *Ericson* i Boxholm,

herr *Johansson* i Krogstorp,
 » *Andersson* i Katrineholm,
 » *Björnberg*,
 » *Heiding*,
 » *Werner*,
 » *Anderson* i Linköping,
 » *Eklund*,
 » *Larson* i Tönnersa,
 » *Ander*.
 » *Blomquist*,
 » *Svedberg* och
 » *Bergström* i Hälsingborg.

§ 6.

Vid nu anställt val av suppleanter i bankoutskottet avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 126 med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» och 88 med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen».

De med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Carlsson* i Solberga,
 » andra » » *Leffler*,
 » tredje » » *Johansson* i Edsbyn,
 » fjärde » » *Edberg*,
 » femte » » *Svedman*,
 » sjätte » » *Olson* i Torsby och
 » sjunde » » *Hammarlund*.

De med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Höglund* i Göteborg,
 » andra » » *Törnkvist* i Bjuv,
 » tredje » » *Paulsen*,
 » fjärde » » *Molander* och
 » femte » » *Andersson* i Falkenberg.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de olika gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Carlsson* i Solberga,
 » *Höglund* i Göteborg,
 » *Leffler*,
 » *Törnkvist* i Bjuv,
 » *Johansson* i Edsbyn,
 » *Edberg*,
 » *Paulsen*,
 » *Svedman*,
 » *Molander*,
 » *Olson* i Torsby,
 » *Hammarlund* och
 » *Andersson* i Falkenberg.

§ 7.

Företogs val av suppleanter i första lagutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 123 med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» och 87 med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen».

De med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» utmärkta valsedlarna upptogs samtliga

såsom första namn herr *Johanson* i Huskvarna,
 » andra » fröken *Wellin*,
 » tredje » herr *Olsson* i Rimforsa,
 » fjärde » » *Jonsson* i Risinge,
 » femte » » *Rudén*,
 » sjätte » » *Grapenson* och
 » sjunde » » *Bergström* i Bäckland.

De med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogs samtliga

såsom första namn herr *Sjögren*,
 » andra » fru *Östlund*,
 » tredje » herr *Olsson* i Mellerud,
 » fjärde » » *Lagerkwist* och
 » femte » » *Lindberg*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de olika gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Johanson* i Huskvarna,
 » *Sjögren*,
 fröken *Wellin*,
 fru *Östlund*,
 herr *Olsson* i Rimforsa,
 » *Jonsson* i Risinge,
 » *Olsson* i Mellerud,
 » *Rudén*,
 » *Lagerkwist*,
 » *Grapenson*,
 » *Bergström* i Bäckland och
 » *Lindberg*.

§ 8.

Vidare företogs val av suppleanter i andra lagutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 125 med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» och 87 med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen».

De med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» utmärkta valsedlarna upptogs samtliga

såsom första namn herr *Wallerius*,
 » andra » » *Petersson* i Lerbäcksbym,
 » tredje » » *Andersson* i Rasjön,
 » fjärde » » *Gardell* i Gans,
 » femte » » *Aronson*,

såsom sjätte namn herr *Sandström* och
 » sjunde » » *Osberg*.

De med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Johansson* i Sollefteå,
 » andra » » *Olovson* i Västerås,
 » tredje » » *Pettersson* i Hällbacken,
 » fjärde » » *Hedvall* och
 » femte » » *Hansson* i Trollhättan.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de olika gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Wallerius*,
 » *Johansson* i Sollefteå,
 » *Petersson* i Lerbäcksbym,
 » *Olovson* i Västerås,
 » *Andersson* i Rasjön,
 » *Gardell* i Gans,
 » *Pettersson* i Hällbacken,
 » *Aronson*,
 » *Hedvall*,
 » *Sandström*,
 » *Osberg* och
 » *Hansson* i Trollhättan.

§ 9.

Slutligen anställdes val av suppleanter i jordbruksutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 126 med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» och 87 med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen».

De med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Månsson* i Erlandsro,
 » andra » » *Weibull*,
 » tredje » » *Gustafson* i Vimmerby,
 » fjärde » » *Lindgren*,
 » femte » » *Lilliecreutz*,
 » sjätte » » *Johansson* i Väby och
 » sjunde » » *Pehrsson* i Bramstorp.

De med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Vahlstedt*,
 » andra » » *Björk* i Tryde,
 » tredje » » *Olsson* i Rödningberg,
 » fjärde » » *Andersson* i Löbbbo och
 » femte » » *Andersson* i Tungelsta.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de olika gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillfölla dessa nedannämnda personer i följande ordning:

- herr *Månsson* i Erlandsro,
 » *Vahlstedt*,
 » *Weibull*,
 » *Björk* i Tryde,
 » *Gustafson* i Vimmerby,
 » *Lindgren*,
 » *Olsson* i Rödningsberg,
 » *Lilliecreutz*,
 » *Andersson* i Löbbo,
 » *Johansson* i Väby,
 » *Pehrsson* i Bramstorp och
 » *Andersson* i Tungelsta,

§ 10.

Enligt därom av kammaren den 11 i denna månad fattat beslut företogs vidare val av suppleanter i utrikesnämnden.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 126 med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» och 87 med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen».

De med partibeteckningen »Utskottsvalen 1929» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

- såsom första namn herr *Pettersson* i Bjälbo,
 » andra » » *Järte*,
 » tredje » » *Bengtsson* i Norup,
 » fjärde » » *Andersson* i Grimbo och
 » femte » » *Winkler*.

De med partibeteckningen »Socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

- såsom första namn herr *Wigforss*,
 » andra » » *Johanson* i Stockholm och
 » tredje » » *Ward*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de olika gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillfölla dessa nedannämnda personer i följande ordning:

- herr *Pettersson* i Bjälbo,
 » *Wigforss*,
 » *Järte*,
 » *Johanson* i Stockholm,
 » *Bengtsson* i Norup,
 » *Andersson* i Grimbo,
 » *Ward* och
 » *Winkler*.

På hemställan av herr talmannen beslöt kammaren, att underrättelse om detta val skulle genom utdrag av protokollet meddelas riksdagens kanslideputerade med anmodan till dem att låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till skrivelse till Konungen med anmälan om det verkställda valet.

§ 11.

Justerades protokollsutdrag angående de i paragraferna 3—10 här ovan omnämnda valen.

§ 12.

Föredrogos var för sig de på kammarens bord liggande motionerna; och remitterades därvid

till statsutskottet motionerna:

nr 7 av herrar *Sandberg* och *Näslund*;

nr 8 av herr *Sandberg m. fl.*;

nr 9 av herr *Bergström* i Bäckland *m. fl.*;

nr 10 av herr *Bergström* i Bäckland; och

nr 11 av herrar *Hammarlund* och *Johanson* i Hallagården;

till bankoutskottet motionerna:

nr 12 och 13 av herr *Törnkvist* i Karlskrona;

nr 14 av herr *Hansson* i Trollhättan;

nr 15 av herr *Höglund* i Göteborg; och

nr 16 av herr *Blomquist*; samt

till jordbruksutskottet nr 17 av herrar *Andersson* i Rasjön och *Olsson* i Mora.

§ 13.

Vidare föredrogs och hänvisades till bankoutskottet riksdagens år 1928 församlade revisorers berättelse om granskningen av riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning.

§ 14.

Ordet lämnades härefter på begäran till herr **förste vice talmannen**, som yttrade:

Jag hemställer, att kammaren måtte besluta att för behandling av motioner, som tillhöra tillfälligt utskott, tillsätta fem dylika utskott, vardera bestående av tio ledamöter och tio suppleanter.

Denna hemställan bifölls.

Vidare beslöt kammaren på förslag av herr talmannen att onsdagen den 23 i denna månad företaga val av ledamöter och suppleanter i de tillfälliga utskotten.

§ 15.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Höglund* i Göteborg, nr 18, om årliga understöd åt avlidne filaren Frans Herman Svenssons barn;

herr *Magnusson* i Skövde:

nr 19, om årligt understöd åt förre fästningsbyggnadsarbetaren Frans Ludvig Lundqvist; och

nr 20, om årligt understöd åt förre järnvägsarbetaren Johan Alfred Blomberg;

Andra kammarens protokoll 1929. Nr 3.

herr *Nygren m. fl.*, nr 21, angående lagstiftningsåtgärder för tryggande av tredje mans rätt till neutralitet i arbetskonflikt;

herr *Magnusson* i Skövde *m. fl.*, nr 22, om anslag till försök med elektrisk belysning av trädgårdsväxter;

herr *Johansson* i Uppmälby, nr 23, om särskilt arvode åt ett av lantmäteristyrerelsens kanslibiträden;

herr *Aronson*, nr 24, om anslag till gratis utdelning av vårutsäde åt ekonomiskt svaga jordbrukare;

herrar *Magnusson* i Kalmar och *Heiding*, nr 25, om anslag till ägghandeln och värpkontrollens ordnande;

herr *Nylander*, nr 26, om tullfrihet i vissa fall för torkade blomdelar, kvistar och blad; samt

herr *Herou m. fl.*, nr 27, om upphävande av tullsatserna för obränt samt bränt eller rostat kaffe.

Ovannämnda motioner bordlades.

§ 16.

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna protokoll:

Protokoll, hållet vid sammanträde med herr talmannen i riksdagens andra kammare och de kammarens ledamöter, som blivit utsedda att jämte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjäning, nedannämnda dagar år 1929.

Den 12 januari.

Sedan kammarens plenum denna dag avslutats, sammanträdde med herr talmannen de ledamöter av kammaren, som blivit utsedda att jämte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjäning, till fullgörande av berörda uppdrag.

Därvid beslöts till en början, att kanslitjänstemännen skulle utgöras av en notarie, fyra förste stenografer, sexton stenografer, en förste kanslist, en registrator och sex kanslister.

Härefter genomgingos de ingivna ansökningshandlingarna, varefter deputerade antogo till:

notarie:

revisorn *E. Lindblad*;

förste stenografer:

sekreteraren *G. Tägtström*,
ombudsmannen, jur. kand. *C. F. Schött*,
sekreteraren *R. Hellberg* och
fil. lic., teol. kand. *A. H. F. Reuter*;

stenografer:

revisorn *F. Blom*,
revisorn *P. B. Romare*,
kammarskrivaren *A. Michal*,

krigsrådet *L. Norrman*,
 e. o. hovrättsnotarien *E. H. Wallin*,
 aktuarien, fil. kand. *E. Bergendal*,
 kammarrättsrådet *S. Norrman*,
 kamreraren *P. Sterne*,
 e. o. hovrättsnotarien, jur. kand. *M. D. Hjertstrand*,
 telegrafkontrollören *E. Dahlén*,
 notarien, fil. kand. *H. A. Heimbürger*,
 e. o. hovrättsnotarien, jur. kand. *Hj. Karlgren*,
 e. o. hovrättsnotarien, jur. kand. *G. Lidbom*,
 amanuensen *E. A. Romare*,
 e. o. hovrättsnotarien, jur. kand. *A. Norrman* och
 marinintendenten *R. Lindström*;

förste kanslist:

notarien, jur. kand. *O. M. F. Seth*;

registrator:

sekreteraren *P. W. A. Hammarskiöld*; samt

kanslister:

förste telegrafassistenten *A. H. Gärdin*,
 fil. lic. *N. G. Lindskog*,
 registratören *G. Britth*,
 e. o. hovrättsnotarien, jur. kand. *G. O. S. Nilson* och
 jur. stud. *J. Löf*.

Det skulle åligga de antagna kanslisterna att vid behov tjänstgöra jämväl vid diskussionsprotokollet.

Här skulle antecknas, att Seth, Hammarskiöld och Gärdin redan den 7 samt Lindblad, Blom och P. B. Romare redan den 10 innevarande januari på särskild anmodan inträtt i tjänstgöring hos kammaren.

Vidare beslöto herrar deputerade att låta anstå med tillsättande av en kanslistbefattning till annan dag, då herrar deputerade, efter det prov med anmälda sökande anstälts, komme att ånyo sammanträda.

Beträffande därefter vaktbetjäningen beslöto herrar deputerade, att 15 vaktmästare skulle jämväl vid denna riksdag anställas hos kamamren; och antogs därvid till vaktmästare att tjänstgöra tillsvidare under innevarande riksdag *C. G. E. Carlberg*, *S. W. Hellborg*, *H. E. E. Eklund*, *C. H. Björklund*, *W. Zetterqvist*, *A. Hj. Lindgren*, *E. E. Johansson*, *E. Andersson*, *G. A. Zeffe*, *R. Johansson*, *Th. G. Bergman*, *G. V. Öberg*, *J. A. Eriksson*, *G. A. Alfvén* och *L. Jönsson*.

Till förste vaktmästare förordnades Carlberg, och åt Hellborg uppdrogs att ombestyrta utdelning av ankommande postförsändelser.

Det skulle åligga de antagna vaktmästarna att vid behov och i den mån så ske kunde utföra jämväl annan tjänstgöring hos riksdagen.

Slutligen skulle här anmärkas, att Carlberg, Hellborg och Björklund redan den 2 samt de övriga vaktmästarna utom Jönsson redan den 9 denna månad börjat tjänstgöra hos kammaren.

Den 15 januari.

Sammanträdde ånyo deputerade, därvid, sedan avlagda prov av anmälda sökande till den icke tillsatta kanslisttjänsten blivit bedömda, till kanslist antogs fröken Vera Karlgren.

År och dagar som ovan.

In fidem
Per Cronvall.

§ 17.

Till bordläggning anmäldes riksdagens kanslideputerades memorial, nr 1, angående antagande av tjänstemän i riksdagens kansli.

§ 18.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Andersson</i> i Rasjön under 6 dagar fr. o. m. den 17 jan.,	
» <i>Ödström</i> » 4 » » » 23 » och	
» <i>Holmström</i> » 2 » » » 17 » .	

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 2.25 e. m.

In fidem
Per Cronvall.